

ACTUALITATEA BISERICESCĂ ȘI ECUMENICĂ CHURCH AND ECUMENICAL NEWS

Comemorarea ecumenică a Reformei, Lund, Suedia, 31 octombrie 2016

În data de 31 octombrie 2016 a avut loc în localitatea Lund din Suedia o comemorare ecumenică a Reformei co-organizată de Federația Mondială Lutherană și de Biserica Romano-Catolică. La nivel local, organizarea evenimentului a intrat în responsabilitatea Bisericii Suediei și a Diecezei Catolice de Stockholm. Evenimentul ecumenic s-a dorit a fi o anticipare a aniversării a 500 de ani de Reformă care are loc pe parcursul anului 2017. Comemorarea ecumenică de la Lund a avut două părți: o rugăciune comună în catedrala din Lund și un eveniment ecumenic public în Arena Malmö. Au participat: Papa Francisc, Episcop Dr. Munib A. Younan, Președintele Federației Mondiale Lutherane, Rev. Dr. Martin Junge, Secretar General al Federației Mondiale Lutherane, lideri ai Bisericii Suediei și mai mulți oaspeți ecumenici, printre care Rev. Dr. Olav Fykse Tveit, Secretar General al Consiliului Mondial al Bisericilor.¹

Am ales să redăm în limba română predica rostită cu această ocazie de către Papa Francisc. Această predică a fost, fără îndoială, cel mai mediatizat text rostit la Lund. Comemorarea în sine a avut o semnificație ecumenică deosebită, pentru că a fost organizată de Federația Mondială Lutherană în numele tuturor lutheranilor din lume, adică a celor care prin Reformă au părăsit Biserica Apuseană și de către Biserica Romano-Catolică, moștenitoarea directă a Bisericii Apusene de care s-au separat lutheranii prin Reformă. Participarea Papei Francisc la acest eveniment comemorativ al Reformei face parte, după unii analiști, din seria unor acte surprinzătoare pe care Papa Francisc le-a făcut de-a lungul pontificatului său. Alți analiști însă observă faptul că această comemorare a avut loc în Suedia, o țară unde catolicii sunt doar o mică minoritate și că participarea și gesturile făcute de papă în cadrul acesteia nu au adus decât servicii catolicilor care trăiesc în Suedia. Cu alte cuvinte, o astfel de comemorare cu participare catolică la cel mai înalt nivel nu ar fi fost posibilă într-o țară unde trăiesc mai mulți catolici, ca, de exemplu,

¹ Vezi *Ecumenical Review* 69:1 (2017), p. 113.

Germania, țara de origine a Reformei lui Luther. Fără îndoială că imaginea cea mai sugestivă a acestei comemorări este momentul îmbrățișării creștinești dintre papa Francisc și arhiepiscopul (femeie) de Stockholm și primat al Bisericii Suediei, Antje Jackelen.

În ceea ce privește predica în sine, papa, folosindu-se de Ioan, începutul cap. 15 și de pilda cu vița și mlădițele, a transmis un puternic mesaj al unității între creștini. Aceasta vine de la Domnul nostru Iisus Hristos care este vița și transmite unitatea sa mlădițelor, adică nouă creștinilor. Lucrătorul viei fiind Tatăl, unitatea crește prin pronia Sa.

După o scurtă referire la împlinirea a cincizeci de ani de dialog teologic în vederea reconcilierii și unității dintre Federația Mondială Lutherană și Biserica Romano-Catolică, papa a trecut apoi la analiza „onestă” a trecutului relațiilor catolico-lutherane. Dacă înainte ambele părți au evaluat Reforma emițând concluzii unilaterale, acum papa afirmă că „numai Dumnezeu singur este Judecătorul nostru”. Ambele părți au avut dorința sinceră de a propovădui credința cea dreaptă, însă divizarea a erodat „intuiția primordială a poporului lui Dumnezeu care în mod natural tânjește să fie una”. Diviziunea ar fi fost perpetuată istoric „de către puternicii acestei lumi, mai degrabă decât de poporul credincios”. Prin „puternicii acestei lumi” presupunem că papa înțelege atât liderii politici cât și pe cei religioși. De asemenea, diferențele ar fi constat în accente și limbaje diferite. Un citat din ilustrul său predecesor, papa Ioan Paul al II-lea, îl ajută pe Papa Francisc să întărească ideea că oamenii nu pot fi judecătorii istoriei, ci doar Dumnezeu, iar un citat dintr-un document al Comisiei de dialog lutherano-catolic din 2013 subliniază ideea că eforturile spre unitate nu pot aduce „corecții impracticabile”, adică nerealiste, ci doar relatarea într-un mod diferit, anume conciliant, al istoriei, fără însă a renunța la căutarea adevărului.

Urmează apoi o evaluare pozitivă a Reformei și a lui Luther, fără îndoială, cea mai pozitivă realizată vreodată de un papă. Reforma ar fi readus centralizarea pe Scripturi. Luther ne-a făcut să conștientizăm că fără Dumnezeu, pe Care Luther L-a căutat cu ardoare, nu putem face nimic. Prin credința sa fundamentală „numai prin har” Luther „ne aduce aminte că Dumnezeu întotdeauna preia inițiativa, înaintea oricărui răspuns uman”. De asemenea doctrina justificării „exprimă ... esența existenței umane înaintea lui Dumnezeu. Iisus intervine pentru noi ca mijlocitor al nostru înaintea lui Dumnezeu”. Predica se încheie cu apelul la o mărturie creștină comună care-i face pe creștini credibili în ochii lumii de astăzi.

Nu putem să nu remarcăm faptul că în ciuda acestei evaluări pozitive a Reformei și a lui Luther, acesta din urmă rămâne sub anatema aruncată asupra lui de papa Leon al X-lea (1513-1521) prin bulla *Exsurge Domine* din 15 iunie 1520, iar un proces nici măcar preliminar de negociere a ridicării acesteia nu a început. Ră-

mâne de văzut ce anume va aduce anul jubiliar 2017 al Reformei în relațiile dintre lutherani și romano-catolici.

Pr. Prof. Dr. Pavel Aurel
Pr. Conf. Dr. Habil. Daniel Buda

Actualitatea bisericească și ecumenică